T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 10.11.2026
Sayı: 3565

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA - 52983

Aşağıdaki yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğünün 96. Maddesi gereğince Dış İşleri Bakanı **Hakan FİDAN** tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 10.11.2026

Aysu BANKOĞLU
Bartın Milletvekili

Avrupa Komisyonu tarafından 4 Kasım 2026 tarihinde yayımlanan Türkiye 2026 Raporu, ülkemizin Avrupa Birliği üyelik sürecinde karşı karşıya bulunduğu yapısal sorunların ve demokratik standartlardaki gerilemenin önceki rapor dönemine kıyasla daha da belirginleştiğini ortaya koymuştur.

Komisyonun 4 Kasım 2025 tarihli Türkiye Raporu ile 4 Kasım 2026 tarihli raporu karşılaştırıldığında, Türkiye'nin demokratik kurumlarının işleyişi, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve temel hak ve özgürlükler alanlarında ilerleme kaydedemediği, aksine önceki raporlarda dile getirilen ciddi endişelerin daha da derinleştiği görülmektedir.

2025 raporunda seçilmiş siyasetçilere, muhalefet temsilcilerine, gazetecilere, sivil toplum kuruluşlarına ve iş dünyasının temsilcilerine yönelik gözaltı ve yargı süreçlerinin Türkiye'nin demokratik geleneklerine ilişkin soru işaretlerini artırdığı belirtilmiştir. 2026 raporunda ise bu süreçlerin yoğunlaştığı, özellikle ana muhalefet partisini hedef alan yargısal işlemlerin siyasi rekabeti ve demokratik çoğulculuğu olumsuz etkilediği açıkça ifade edilmiştir.

Raporda Türkiye'deki yargı sisteminin yürütmenin etkisi altında bulunduğuna, yargının muhalefet temsilcileri ve seçilmiş siyasetçiler hakkında seçici biçimde hareket ettiğine ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir. Hukuk devleti ve temel haklar alanında Türkiye'nin hazırlık düzeyinin hâlâ erken aşamada olduğu, önceki yıllarda tespit edilen yapısal sorunlarda gerilemenin devam ettiği vurgulanmıştır.

Öte yandan, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik müzakereleri 2018 yılından bu yana fiilen durma noktasındadır. 2026 raporunda, Türkiye'nin AB'ye üyelik hedefi ile üyeliğin temel siyasi kriterleri bakımından yaşanan gerileme arasındaki mesafenin daha da açıldığı değerlendirmesi yapılmıştır.

Türkiye'nin stratejik konumu, bölgesel güvenlikteki rolü, göç yönetimi ve ekonomik ilişkiler bakımından Avrupa Birliği açısından önemli bir ortak olduğu her iki raporda da teyit edilmesine rağmen, bu stratejik ortaklığın demokratik ve hukuki standartlardaki gerilemeyi telafi etmediği görülmektedir.

Ayrıca Türkiye'nin Avrupa Birliği Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'na uyum düzeyinin düşüklüğü, Rusya'ya yönelik yaptırımların dolanılmasının önlenmesi konusunda yeterli adım atılmaması, Yunanistan ve Kıbrıs başlıklarında devam eden anlaşmazlıklar da Türkiye-AB ilişkilerinin gelişmesini sınırlayan başlıklar arasında gösterilmiştir.

Avrupa Birliği ile ilişkiler, yalnızca ticari ve ekonomik çıkarlar üzerinden yürütülebilecek bir süreç değildir. Demokrasi, hukuk devleti, insan hakları ve uluslararası yükümlülüklere bağlılık, Türkiye'nin Avrupa ile ilişkilerinin temel unsurlarıdır.

Türkiye'nin uluslararası alandaki itibarı, demokratik kurumlarının gücü ve hukukun üstünlüğüne bağlılığıyla doğrudan ilişkilidir. Avrupa Komisyonunun art arda yayımladığı raporlarda benzer eleştirilerin tekrarlanması ve 2026 raporunda bu eleştirilerin ağırlaşması, hükümetin dış politika ve Avrupa Birliği stratejisinin sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Avrupa Komisyonu'nun 2026 Türkiye Raporu'nda, 2025 raporuna kıyasla demokratik standartlar, yargı bağımsızlığı ve temel haklar alanlarında gerilemenin derinleştiği tespit edilmektedir. Bakanlığınızın bu değerlendirmelere ilişkin resmî tutumu nedir? Raporda yer alan tespitlere yönelik hangi diplomatik girişimlerde bulunulmuştur?
2. 2026 raporunda ana muhalefet partisini hedef alan yargısal işlemlerin siyasi rekabeti olumsuz etkilediği açıkça belirtilmektedir. Bakanlığınız, bu değerlendirmelerin Türkiye'nin uluslararası demokratik standartlar bakımından itibarına etkisini nasıl değerlendirmektedir? Bu konuda Avrupa Birliği kurumları nezdinde herhangi bir açıklama veya diplomatik girişimde bulunulmuş mudur?
3. Türkiye'nin AB üyelik müzakerelerinin 2018 yılından bu yana durma noktasında olduğu dikkate alındığında, hükümetin üyelik sürecini yeniden canlandırmaya yönelik güncel ve somut bir yol haritası bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu yol haritasının takvimi ve hedefleri nelerdir?
4. Avrupa Komisyonu'nun 2026 raporunda, Türkiye'nin AB üyelik hedefi ile temel siyasi kriterlerdeki gerileme arasındaki mesafenin daha da açıldığı belirtilmektedir. Hükümet bu mesafenin kapatılması için hangi somut reformları gerçekleştirmeyi planlamaktadır?
5. Türkiye'nin Avrupa Birliği Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'na uyum düzeyinin düşük olduğu ve Rusya'ya yönelik AB yaptırımlarının dolanılmasını önleme konusunda daha fazla çaba gösterilmesi gerektiği raporda belirtilmektedir. Türkiye'nin bu alandaki uyum oranı nedir? Son iki yılda yaptırım kapsamındaki ürünlerin Türkiye üzerinden üçüncü ülkelere aktarılmasını önlemek amacıyla hangi tedbirler alınmıştır?
6. Avrupa Komisyonu'nun 2026 raporunda, Rusya'nın gölge filosu ve Avrupa menşeli yüksek öncelikli ürünlerin Türkiye üzerinden yeniden ihracatı konularında risklere dikkat çekilmektedir. Bakanlığınızın bu konularda AB kurumlarıyla yürüttüğü diplomatik ve teknik iş birliğinin kapsamı nedir?

7. 2025 raporunda Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde 2023 sonrasında yaşanan olumlu gelişmelere ve Ege adaları üzerindeki izinsiz uçuşların gerçekleşmediğine dikkat çekilmiştir. Buna karşılık 2026 raporunda Ege adaları üzerindeki uçuşların yeniden başladığı ve Yunanistan'ın hava sahası ile karasularına ilişkin ihlal iddialarının arttığı belirtilmektedir. Bakanlığınız bu değerlendirmelere ilişkin hangi diplomatik girişimlerde bulunmuştur? İki ülke arasındaki gerilimin azaltılması için yürütülen temasların güncel durumu nedir?
8. Avrupa Komisyonu'nun 2026 raporunda Kıbrıs meselesine ilişkin iki devletli çözüm yaklaşımımızın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarıyla uyumlu olmadığı yönünde değerlendirmeye yer verilmiştir. Türkiye'nin Kıbrıs konusundaki diplomatik pozisyonunun uluslararası hukuk ve Birleşmiş Milletler kararları çerçevesinde anlatılması için hangi girişimler yürütülmektedir?
9. Avrupa Birliği, Türkiye ile ilişkilerini aşamalı, orantılı ve geri döndürülebilir bir yaklaşımla geliştireceğini belirtmektedir. Bu yaklaşım kapsamında Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, üst düzey diyalog mekanizmaları, vize serbestisi ve diğer iş birliği alanlarında Türkiye'nin önüne konulan koşullar nelerdir? Bu koşulların karşılanmasına yönelik bir takvim oluşturulmuş mudur?
10. Bakanlığınız, 2025 ve 2026 Türkiye raporlarında tekrar eden demokratik gerileme, yargı bağımsızlığı ve temel haklar eleştirilerinin giderilmesi amacıyla ilgili kurumlarla birlikte hazırlanmış bir reform ve diplomatik eylem planına sahip midir? Varsa bu planın kapsamı, takvimi ve sorumlu kurumları nelerdir?

AB